

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 45 hallituksen esityksen
johdosta laiksi perintö- ja lahjaverolain 55 §:n muuttamisesta**

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 1994 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 174.

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhteydessä eduskunnan valiokuntaan 13 päivänä maaliskuuta 1992 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämät ed. S.-L. Anttilan ym. toivomusaloitteen n:o 27/1992 vp perintö- ja lahjaverolainsäädännön muuttamisesta maatalojen sukupolvenvaihdostapauksissa sekä ed. Malmin ym. toivomusaloitteen n:o 34/1992 vp sukupolvenvaihdon yhteydessä tapahtuvan verotuksen epäkohtien poistamisesta.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Maija-Leena Sarkko valtiovarainministeriöstä, maatalousneuvos Esko Juvonen maa- ja metsätalousministeriöstä, verotussihteeri Jarmo Salmi verohallituksesta, osastonjohtaja Esko Kiviranta Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, professori Edward Andersson ja professori Kari S. Tikka.

Perintö- ja lahjaverolain mukaan varat arvostetaan käyvän arvon mukaan. Jos sovittu vastike on enintään 3/4 käyvästä hinnasta, katsotaan käyvän hinnan ja vastikkeen välinen ero lahjaksi. Maatilan ja muun yrityksen sukupolvenvaihdostilanteessa perintö- ja lahjaverosta voidaan tiettyin edellytyksin jättää osa maksuunpanematta. Lisäksi voidaan veron maksuaikaa pidentää.

Valtioneuvoston tekemän Suomen maa- ja elintarviketalouden sekä alue- ja rakennepolitiikan sopeuttamista EU-jäsenyyteen koskevan periaatepäätöksen mukaisesti perintö- ja lahjaverotusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalojen tavanomaiset sukupolvenvaihdoskaupat voidaan toteuttaa siten, että tilanpidon jatkajan asema parantuu nykytilanteeseen verrattuna. Esityksessä ehdotetaan perintö- ja lahjaverolakia

muutettavaksi siten, että maatilan, muun yrityksen tai näiden osan lahjanluonteisissa luovutuksissa jätetään lahjaveron maksuunpanematta, jos kauppahinta on enemmän kuin 50 prosenttia käyvästä arvosta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995, jos Suomi liittyy Euroopan unionin jäseneksi.

Toivomusaloitteessa n:o 27/1992 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisiin toimenpiteisiin perintö- ja lahjaverolainsäädännön muuttamiseksi siten, että sukupolvenvaihdoseläkelain mukaisissa tilakaupoissa tilan myyminen tuottoarvosta ei aiheuta perintö- ja lahjaveroseuraamuksia, mikä on ollut lainsäätäjän alkuperäinen tarkoituskin.

Toivomusaloitteessa n:o 34/1992 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin siten, että perintö- ja lahjaveroa ei määrättäisi sukupolvenvaihdoksen yhteydessä sellaisissa tapauksissa, joissa kauppahinta on maatalousviranomaisen hyväksymä, ja että molempia puolisoita kohdellaan sukupolvenvaihdoksen yhteydessä verotuksessa samalla tavalla.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettanut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Lisäksi valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:ot 27/1992 vp ja 34/1992 vp hylättäisiin.

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saari, jäsenet Alaranta, Heikkinen, Hämäläinen, Jokiniemi, Laaksonen, Luukkainen, Malm, Mäki-Hakola,

Ranta, Sasi, Turunen, Törnqvist ja Vihriälä sekä varajäsenet Apukka, Backman, Hurskainen, Linnainmaa, Näsi, Röntynen ja Savela.

Vastalause

Maatilojen sukupolvenvaihdostilanteissa joudutaan joskus maksamaan perintö- ja lahjaveroa sen vuoksi, että maatilan käypä arvo määritellään verottajan toimesta todellista käypää arvoa suuremmaksi. Tämän vuoksi hallitus esittää, että perintö- ja lahjaverolakia muutettaisiin siten, että maatilan tai muun yrityksen lahjanluonteisissa luovutuksissa jätettäisiin lahjaveron maksuunpanematta, jos kauppahinta on enemmän kuin 50 % käyvästä arvosta.

Nykyisin laissa oleva yleinen raja veronalaisen lahjan syntymiselle on 3/4 käyvästä arvosta. Tä-

män rajan säilyttäminen edelleen myös maatilojen ja muiden yritysten luovuttamisen osalta on perusteltua eikä sitä tule muuttaa.

Mikäli halutaan puuttua mahdolliseen yliarvostusongelmaan ja sen perusteella määräytyvään lahjaveroon, on puututtava käyvän arvon määrittävään lainsäädäntöön tai ohjeisiin. Nyt valittu keino on väärä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 1994

Tuulikki Hämäläinen
Jouni Backman
Asko Apukka

Jussi Ranta
Sinikka Hurskainen

Kerttu Törnqvist
Timo Laaksonen
Hannele Luukkainen